

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

04 вересня 2018 року

м. Київ

№ 96

**Про затвердження Змін до Інструкції з організації
інкасації коштів та перевезення валютних цінностей
банків в Україні**

Відповідно до статей 7, 15, 33 та 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою удосконалення вимог до організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29, що додаються.

2. Національний банк України розглядає документи банків про початок діяльності з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей, що надійшли до Національного банку України до набрання чинності цією постановою, без урахування змін, затверджених пунктом 1 цієї постанови.

3. Банки, юридичні особи, які отримали ліцензію Національного банку України на надання банкам послуг з інкасації:

1) зобов’язані протягом трьох місяців із дня набрання чинності цією постановою привести внутрішні положення, що регулюють діяльність підрозділів інкасації, у відповідність до вимог Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 31 березня 2017 року № 29 (далі – Інструкція), з урахуванням змін, затверджених пунктом 1 цієї постанови;

2) мають право протягом місяця з дня набрання чинності цією постановою видавати працівникам підрозділів інкасації службові посвідчення за зразком, наведеним у додатку 2 до Інструкції, без урахування змін, затверджених пунктом 1 цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Холода С. В.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Я. В. Смолій

Інд. 50

Зміни до Інструкції
з організації інкасації коштів та перевезення валютних
цінностей банків в Україні

1. У пункті 4 розділу I:

1) у підпункті 3 слова “керівником банку (юридичної особи) або” виключити;

2) у підпункті 6 слова “банку/(юридичної особи)” замінити словами “банку або юридичної особи”;

3) підпункт 8 викласти в такій редакції:

“8) індикаторна пломба – пристрій разового використання, який забезпечує опломбування і контроль за захищеністю об’єкта шляхом індикації несанкціонованого доступу та обліковування і відповідає вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4551:2006 “Пломби індикаторні. Стійкість до маніпулювання, фальсифікації та підробки. Вимоги та методи випробовувань”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 27 квітня 2006 року № 130 (зі змінами);”;

4) підпункт 15 викласти в такій редакції:

“15) оперативний автотранспорт – автомобілі, виготовлені на основі серійних та панцеровані за класом захисту відповідно до вимог Державного стандарту України ДСТУ 3975-2000 “Захист панцеровий спеціалізованих автомобілів. Загальні технічні вимоги”, затвердженого наказом Державного стандарту України від 07 липня 2000 року № 429 (далі – ДСТУ 3975-2000), із нанесеними смугами зеленого кольору, що відповідають вимогам Національного стандарту України ДСТУ 3849-2018 “Дорожній транспорт. Кольорографічні схеми, розпізнавальні знаки, написи та спеціальні сигнали оперативних, спеціалізованих та спеціальних транспортних засобів. Загальні вимоги”, затвердженого наказом Державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 22 березня 2018 року № 81, та визначені внутрішнім документом банку (юридичної особи) як автомобілі, призначені для виконання завдань з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей;”.

2. У розділі II:

1) у підпункті 4 пункту 7:

в абзаці першому слова “освіту рівня не нижче базової вищої” замінити словами “вищу освіту”;

абзац другий викласти в такій редакції:

“Ділова репутація керівника підрозділу інкасації визначається в порядку, установленому нормативно-правовим актом Національного банку з питань реєстрації та ліцензування банків. Банк зобов’язаний здійснити перевірку керівника підрозділу інкасації на відповідність вимогам щодо наявності бездоганної ділової репутації.”;

2) підпункт 1 пункту 8 викласти в такій редакції:

“1) сертифікатом відповідності, що підтверджує клас захисту панцерованого автотранспорту вимогам ДСТУ 3975-2000 не нижче 3, який за формою та змістом відповідає вимогам законів України з оцінки відповідності;”;

3) після пункту 8 доповнити розділ новим пунктом 8¹ такого змісту:

“8¹. Банк зобов’язаний до початку діяльності з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей подати до Національного банку такі документи:

1) копію документа про створення підрозділу інкасації;

2) копії документів про призначення на посаду керівника підрозділу інкасації, прийняття на роботу працівників підрозділу інкасації;

3) письмове запевнення банку про те, що банком здійснено перевірку ділової репутації керівника підрозділу інкасації в порядку, установленому нормативно-правовим актом Національного банку з питань реєстрації та ліцензування банків, а також те, що ділова репутація керівника підрозділу інкасації є бездоганною;

4) копію Положення про підрозділ інкасації, розробленого з урахуванням вимог пункту 15 розділу III цієї Інструкції;

5) копію Положення про порядок інкасації коштів та перевезення валютних цінностей (далі – Положення про інкасацію), розробленого з урахуванням вимог пунктів 16, 17, 18 розділу III цієї Інструкції;

6) копії посадових інструкцій працівників підрозділу інкасації;

7) копії документів, що підтверджують проходження працівниками підрозділу інкасації професійної підготовки (перепідготовки) з питань організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні у навчальних закладах протягом останніх п’яти років;

8) копії документів, що підтверджують складання працівниками підрозділу інкасації заліків за місцем роботи щодо знання вимог нормативно-

правових актів Національного банку з питань організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні;

9) копії технічних паспортів на оперативний автотранспорт;

10) копії договорів купівлі-продажу (оренди, фінансового лізингу), що підтверджують право банку на володіння/користування оперативним автотранспортом;

11) копії оригіналів сертифікатів відповідності, що підтверджують відповідність панцерованого захисту оперативного автотранспорту 3 класу захисту згідно з ДСТУ 3975-2000;

12) копії оригіналів сертифікатів відповідності депозитних систем, вмонтованих в оперативний автотранспорт, щодо відповідності вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 1143-2:2014 “Засоби безпечного зберігання. Вимоги, класифікація та методи випробовувань на тривкість щодо зламування. Частина 2. Депозитні системи”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (зі змінами), та (або) копії оригіналів сертифікатів відповідності сейфів, вмонтованих в оперативний автотранспорт, вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 1143-1:2014 “Засоби безпечного зберігання. Вимоги, класифікація та методи випробування на тривкість щодо зламування. Частина 1. Сховища, двері сховищ, сейфи та АТМ сейфи”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494 (зі змінами) (на кожен одиницю автотранспорту);

13) копію документа, виданого уповноваженою організацією відповідно до законодавства України, що засвідчує відповідність конструкції та технічного стану переобладнаного оперативного автотранспорту вимогам безпеки дорожнього руху;

14) копії документів, що підтверджують обладнання оперативного автотранспорту системою відстеження рухомих об'єктів;

15) копію договору, що підтверджує надання послуг системи відстеження рухомих об'єктів;

16) копію внутрішнього положення про формений одяг, взуття та спорядження;

17) копії документів, що підтверджують забезпечення працівників підрозділу інкасації, які безпосередньо здійснюють інкасацію коштів та перевезення валютних цінностей, форменим одягом, взуттям, спорядженням (у разі потреби), індивідуальними засобами захисту та портативними засобами радіозв'язку (мобільного зв'язку);

18) копії документів (паспорти, сертифікати) на придбані індивідуальні засоби захисту та радіозв'язку та копії документів дозвільного характеру на використання радіостанцій (за потреби);

19) копії індивідуальних дозволів на право використання працівниками підрозділу інкасації вогнепальної зброї (за наявності) або копії договорів про залучення до охорони цінностей під час їх перевезення суб'єктів господарювання, що мають право надавати охоронні послуги з використанням вогнепальної зброї;

20) копії договорів про матеріальну відповідальність, укладених із працівниками підрозділу інкасації;

21) копії документів, що підтверджують наявність освіти в керівника підрозділу інкасації;

22) копію трудової книжки керівника підрозділу інкасації;

23) копії службових посвідчень на кожного працівника підрозділу інкасації;

24) довідку Міністерства внутрішніх справ України (не більше місячного строку з дня видачі станом на дату подання документів до Національного банку) про те, що не було притягнень до кримінальної відповідальності керівника підрозділу інкасації.

Банк несе відповідальність згідно з вимогами законодавства України за надання Національному банку недостовірної інформації, що міститься в документах, які подаються відповідно до вимог цієї Інструкції.”;

4) у пункті 9:

в абзаці першому слова та цифри “що підтверджують виконання вимог, визначених у пунктах 7, 8” замінити словами та цифрою “визначені в пункті 8¹”;

в абзаці другому слова “у територіально відокремленому місці” виключити;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

“Банк повідомляє Національний банк про початок діяльності з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей та подає документи, зазначені в пункті 8¹ розділу II цієї Інструкції, у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку з питань реєстрації та ліцензування банків.”.

3. У розділі III:

1) у пунктах 13, 14 слова “Керівник банку (юридичної особи)” замінити словами “Банк (юридична особа)”;

2) у пункті 16 слова “положення про порядок інкасації коштів та перевезення валютних цінностей (далі – Положення про інкасацію)” замінити словами “Положення про інкасацію”;

3) у пункті 17:

в абзаці першому слова “має право” замінити словом “зобов’язаний”;

доповнити пункт новим підпунктом такого змісту:

“б) перевезення цінностей з використанням авіаційного транспорту (за потреби).”;

4) після пункту 17 доповнити розділ новим пунктом 17¹ такого змісту:

“17¹. Юридична особа в Положенні про інкасацію зобов’язана визначити порядок:

1) перевезення валютних цінностей між банками, підрозділами банків, а також між банками та Національним банком;

2) перевезення валютних цінностей від банку до банкоматів, пунктів обміну валют та у зворотному напрямку;

3) перевезення валютних цінностей від банку до клієнтів банку та між клієнтами банку;

4) проведення інкасації коштів на підставі укладених угод та встановити вимоги до оформлення документів;

5) перевезення цінностей з використанням авіаційного транспорту (за потреби).”;

5) у пункті 19 слова “та спорядженням (за потреби)” замінити словами “та за потреби спорядженням”;

б) друге речення абзацу другого пункту 20 після слів “(юридичної особи)” доповнити словами “за потреби”;

7) у пункті 22 слова “можуть бути застраховані” замінити словами “бути застрахованими”;

8) у пункті 23:

після абзацу першого доповнити пункт новим абзацом другим такого змісту:

“Оперативний автотранспорт повинен бути обладнаний технічними засобами захисту цінностей та системою відстеження рухомих об’єктів із виведенням сигналу тривожного сповіщення до підрозділу банку (юридичної особи), який відповідає за безпеку перевезення валютних цінностей, та/або

поліції охорони Міністерства внутрішніх справ України. Відповідно до специфіки завдань оперативний автотранспорт обладнується сейфами тимчасового зберігання цінностей та/або інкасаторськими сейфами з використанням спеціалізованих пристроїв для зберігання цінностей. Банк (юридична особа) має право не обладнувати технічними засобами захисту цінностей оперативний автотранспорт, що використовується тільки для супроводження під час інкасації коштів та перевезення валютних цінностей.”.

У зв'язку з цим абзаци другий, третій уважати відповідно абзацами третім, четвертим;

в абзаци четвертому слова “слідчим органам Міністерства внутрішніх справ України” замінити словами “територіальним органам Національної поліції України”.

4. У розділі IV:

1) пункт 28 викласти в такій редакції:

“28. Банк (юридична особа) має право самостійно визначити необхідний чисельний склад бригади інкасації залежно від складності виконуваних операцій, ступеня ризику та умов, у яких здійснюються інкасація коштів та перевезення валютних цінностей з використанням спецпристроїв для зберігання цінностей.”;

2) абзац восьмий пункту 29 доповнити словами “та за необхідності з використанням авіаційного транспорту”.

5. Розділ V після пункту 36 доповнити новим пунктом 36¹ такого змісту:

“36¹. Банки та юридичні особи зобов'язані надавати до Національного банку інформацію про діяльність підрозділів інкасації відповідно до запиту Національного банку.”.

6. У розділі VI:

1) пункт 37 доповнити новим реченням такого змісту: “Банк (юридична особа) має право доповнювати бланки (додатки 4 – 9 до цієї Інструкції) додатковими реквізитами, необхідними для виконання операцій, зазначених у Положенні про інкасацію.”;

2) абзац п'ятий пункту 38 виключити;

3) у пункті 41:

абзац другий викласти в такій редакції:

“Банк (юридична особа), підрозділ інкасації якої здійснюватиме перевезення валютних цінностей, оформляє доручення на перевезення валютних цінностей, яке має бути підписане.”;

абзац п'ятий після слів “Підписи засвідчуються”, “на лицьовому боці та” доповнити словами “за потреби”.

7. У розділі VII:

1) в абзаці першому пункту 46 слово “банку” виключити;

2) пункт 52 викласти в такій редакції:

“52. Інkasатори Національного банку зобов’язані після завершення приймання цінностей розписатися про приймання цінностей у трьох примірниках опису цінностей.

Відповідальні особи банку зобов’язані:

1) проставити підписи на трьох примірниках опису цінностей;

2) засвідчити за потреби примірники опису цінностей відбитком печатки;

3) залишити в себе один примірник опису цінностей разом із дорученням на перевезення валютних цінностей;

4) передати два примірники опису цінностей старшому бригади інкасації, з яких один примірник передається банку, якому відправляються цінності, інший – використовується бригадою інкасації для приймання і здавання цінностей.”;

3) у першому реченні абзацу другого пункту 56 слова “засвідчений відбитком печатки відповідальної особи банку, яка отримала цінності від інkasаторів Національного банку,” виключити.

8. У розділі VIII:

1) в абзаці другому пункту 62 слова “, не засвідчений відбитком печатки відповідальних осіб” виключити;

2) у пункті 68:

абзац перший викласти в такій редакції:

“68. Національний банк має право в разі виявлення під час приймання готівки в пошкодженій упаковці або упакованої з порушенням установлених вимог повернути банку всю готівку на перепакуння.”;

перше речення абзацу сьомого після слів “та відбитком печатки” доповнити словами “(за потреби)”.

9. У розділі X:

1) пункт 76 після слів “на підставі договорів” доповнити словами “(далі – договір на інкасаційне обслуговування)”;

2) пункт 79 доповнити двома новими абзацами такого змісту:

“Банк (юридична особа) має право вести явочну картку в електронній формі в разі використання електронної системи збору коштів під час інкасації з використанням мобільного терміналу згідно з порядком, визначеним у Положенні про інкасацію.

Під час проведення інкасації примірники супровідної відомості до сумки з готівкою можуть роздруковуватися у формі чека з мобільного терміналу із зазначенням номіналів укладених банкнот і монет та використовуватися надалі згідно з порядком, визначеним у Положенні про інкасацію.”.

10. У додатках до Інструкції:

1) у додатку 1:

у колонці 2 рядка 1 таблиці слово “сталеве” виключити;

рядок 2 таблиці викласти в такій редакції:

1	2
2	Панцероване лобове скло та оглядові вікна зліва та справа повинні відповідати вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробовування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (зі змінами), щодо скла безосколкового та мати в маркуванні та/або сертифікаті відповідності на скло позначку “БО”. Клас захисту скла має бути не нижчим, ніж СК3 та/або BR5”;

2) у додатку 2:

на зразкові обкладинки службового посвідчення слова “найменування банку” замінити словами “найменування установи”;

на бланку службового посвідчення слова “найменування банку/юридичної особи” замінити словами “найменування установи”;

у поясненнях до виду обкладинки та заповнення бланка службового посвідчення:

у третьому реченні абзацу першого слова “найменування банку (юридичної особи)” замінити словами “найменування установи”;

доповнити пояснення двома новими абзацами такого змісту:

“У реквізиті “найменування установи” зазначити офіційне найменування того банку або юридичної особи, для працівників підрозділу інкасації якого оформляється службове посвідчення.

Проставляння відбитка печатки під час оформлення службового посвідчення здійснюється за потреби.”;

3) у додатку 4:

слова “найменування банку/юридичної особи”, “банку/юридичної особи”, замінити відповідно словами “найменування установи”, “установи”;

доповнити додаток поясненням такого змісту:

“Пояснення** щодо заповнення бланка доручення на перевезення валютних цінностей

1. У реквізиті “Найменування установи” зазначається найменування банку в разі оформлення доручення банком або найменування юридичної особи в разі оформлення доручення юридичною особою, яка надає послуги з інкасації.

2. У реквізиті “Керівник установи” зазначаються прізвище, ім’я та по батькові керівника банку в разі оформлення доручення банком або прізвище, ім’я та по батькові керівника юридичної особи в разі оформлення доручення юридичною особою, яка надає послуги з інкасації, або посада, прізвище, ім’я та по батькові їх заступників або уповноважених осіб відповідно.

3. У реквізиті “Головний бухгалтер” зазначаються прізвище, ім’я та по батькові головного бухгалтера банку в разі оформлення доручення банком або прізвище, ім’я та по батькові головного бухгалтера юридичної особи в разі оформлення доручення юридичною особою, яка надає послуги з інкасації, або посада, прізвище, ім’я та по батькові їх заступників або уповноважених осіб відповідно.

4. Проставляння відбитків печаток під час оформлення доручення на перевезення цінностей здійснюється за потреби.”;

доповнити додаток новою приміткою такого змісту:

“** На бланку доручення не роздруковується.”;

4) у додатках 5, 6 літери “М. П.” замінити літерами та словами “М. П. (за потреби)”;

5) у додатку 7:

таблицю на зворотному боці першого та другого примірників супровідної відомості до сумки з готівкою замінити двома таблицями такої редакції:

“Таблиця 1

№ з/п	Номінал** банкноти (її вартість, грн)	Кіль- кість	Сума, грн	Номер чека та серія*	Номер рахунку та найменування чекодавця*	Сума,* грн	Відмітка про дефектні чеки*
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1						
2	2						
3	5						
4	10						
5	20						
6	50						
7	100						
8	200						
9	500						
10	Усього:				Усього:*		

Таблиця 2*

№ з/п	Номінал** монети (їх вартість, грн)	Кількість	Сума, грн
1	2	3	4
1	0,01		
2	0,02		
3	0,05		
4	0,1		
5	0,25		
6	0,5		
7	1		
8	2		
9	5		
10	10		
11	Усього:		

Разом банкнот і монет _____ ”;
(сума словами)

літери “М. П.” замінити літерами та словами “М. П. (за потреби)”;
доповнити додаток двома примітками такого змісту:

“ _____

* Друкується за потреби.

** У разі проведення інкасації коштів із використанням мобільного термінала в колонці зазначаються номінали, які є в сумці.”;

б) у додатку 8 літери “М. П.” замінити літерами та словами “М. П. (за потреби)”;

7) у додатку 9 слова “(відбиток печатки підрозділу)” виключити.

Директор Департаменту
грошового обігу

В. П. Зайвенко

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України

_____ С. В. Холод

“ ” _____ 2018 року